

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 3

van **STAF AERTS**

datum: 26 september 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Warmtepompen - Geluidshinder

Ik krijg signalen dat de lokale toezichthouders in steden als Gent en Antwerpen, maar ook elders in Vlaanderen, steeds vaker geconfronteerd worden met meldingen en klachten van geluidshinder door warmtepompen in woonwijken. De keuze van het juiste toestel en de correcte installatie (eventueel ook met akoestische isolatie) kan die hinderklachten vermijden. Installateurs zijn nog niet allemaal vertrouwd met de technieken en normeringen rond geluidsdruk en geluidsvermogen. En er bestaat veel kwaliteitsverschil op de geïnstalleerde warmtepompen. Sommige zijn stil, maar andere kunnen heel wat hinder veroorzaken.

Warmtepompen zijn essentieel in de energietransitie. We moeten dus vermijden dat klachten over geluidshinder door warmtepompen het draagvlak voor installatie van warmtepompen ondermijnen. Vooral bij de installatie van warmtepompen bij renovaties zijn er heel wat uitdagingen, zeker in dense woonwijken.

Bovendien is de hinderproblematiek niet beperkt tot warmtepompen voor residentiële warmtebronnen. Ook warmtepompen voor buitenzwembaden en airco's zorgen almaar vaker voor klachten van geluidshinder.

De meeste van die toestellen hebben een elektrisch vermogen van minder dan 5 kW. En zijn dus niet indelingsplichtig volgens het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM). Er is wel een Belgische standaardnormering voor zogenaamde akoestische criteria voor woongebouwen. Maar deze NBN-norm is geen basis om te handhaven. Dat betekent dat ongeacht het aantal decibels dat ze produceren, er amper kan opgetreden worden door toezichthouders bij luidruchtige warmtepompen. Omwonenden die blijvende hinder ondervinden, zijn aangewezen op de vrederechter. Dat zijn slopende en dure procedures.

Geluidshinder is een subjectief fenomeen. Toch is het belangrijk om vast te leggen wat aanvaardbaar geluid is voor een warmtepomp. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) installeerde op eigen initiatief een Taskforce Geluid van warmtepompen om samen met de sector een voorstel van oplossing uit te werken. Bij deze taskforce zijn ondertussen al een hele reeks gemeenten betrokken: Meise, Roeselare, Gent, Leuven, Hasselt, Antwerpen, Brugge.

Tegelijkertijd maakt de strategische inzet van de uitrol van warmtepompen het nodig dat ook het Departement Omgeving hier op korte termijn actief naar oplossingen toewerkt. Een wildgroei van lokale reglementen lijkt niet de juiste oplossing te zijn. Er zou een

informatiebrochure en code van goede praktijk in opmaak zijn, maar de vraag rijst of dat voldoende is.

1. Is de minister op de hoogte van de problematiek van geluidshinder door warmtepompen?
2. Is de minister van mening dat er nood is aan een koppeling tussen enerzijds stappen die gezet worden op het vlak van geluid van warmtepompen en anderzijds het warmtebeleid in functie van de energietransitie? Welke initiatieven neemt de minister hieromtrent? Wie/welke instanties zijn er daarbij betrokken?
3. Werkt de minister aan regelgeving om te zorgen voor een uniforme aanpak in heel Vlaanderen? Bijvoorbeeld een maximale geluidsnorm voor niet-ingedeelde warmtepompen van 40 dB op de perceelsgrens? Zo ja, wat zijn de stappen die de minister daarvoor gaat ondernemen en wat is de vooropgestelde timing?
4. Is de minister van plan om aanpassingen te doen aan het vrijstellingenbesluit, artikel 2.1 14°, dat in een vrijstelling voor een omgevingsvergunning voorziet voor stedenbouwkundige handelingen voor de buitenunits? Zo ja, wat zijn de stappen die de minister daarvoor gaat ondernemen en wat is de vooropgestelde timing?
5. Welke stappen onderneemt de minister naar de sector van installateurs van warmtepompen?

ANTWOORD

op vraag nr. 3 van 26 september 2023

van **STAF AERTS**

1. De problematiek is mij zeker bekend. Ik heb in het verleden ook al geantwoord op vragen inzake dit thema. Ik kan u ook meedelen dat het Departement Omgeving ook deel uitmaakt van de taskforce warmtepompen waarover u in uw vraag spreekt. Hierin zijn op dit moment eveneens VVSG, Buildwise (het vroegere WTCB) en de sector (producenten en installateurs) betrokken.
2. Uiteraard is er een link tussen beiden. De taskforce warmtepompen richt zich in de eerste plaats op geluidsaspecten van warmtepompen. Doel van deze taskforce is het ontwikkelen van een code van goede praktijk met praktische en technische richtlijnen om gebruikers te helpen bij het kiezen en plaatsen van een warmtepomp. Het beperken van geluidsoverlast en hinder naar de omgeving is daarbij de hoofdpoging. Deze code van goede praktijk zal hierdoor bijdragen aan de verdere duurzame realisatie van de energietransitie. Het VEKA is op de hoogte van het initiatief en wordt op de gepaste momenten betrokken.
3. Op dit ogenblik is de realisatie van de code van goede praktijk het eerste doel. Ik sluit niet uit dat uit dit werk voorstellen tot aanpassing van VLAREM zullen voortvloeien. Hierover zal de komende maanden meer duidelijkheid komen.
4. Het Vrijstellingenbesluit voorziet in artikel 2.1 onder punt 14° een vrijstelling van de vergunningsplicht voor stedenbouwkundige handelingen voor "gebruikelijke constructies" bij woningen:
"14° gebruikelijke constructies zoals ventilatiebuizen, airco's, schoorsteenpijpen, schoorstenen, dakgoten en hemelwaterafvoerbuizen aan of op een woning, op voorwaarde dat ze niet meer dan drie meter boven de nok van de woning uitsteken."

Deze voorbeelden zijn niet limitatief.

Een warmtepomp lijkt mij alvast, zowel qua werking als qua omvang, op een aircotoestel en kan m.i. dan ook beschouwd worden als een "gebruikelijke constructie" in de zin van artikel 2.1, 14° van het Vrijstellingenbesluit. Dit is ook het standpunt van het Departement Omgeving, zoals opgenomen in punt 1.8 van de "Hulpguides inzake de vergunningsplicht, melding en vrijstelling" op de website van het departement: zie <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/hulpguides-inzake-de-vergunningsplicht-vrijstelling-en-melding>.

5. Zoals hoger aangegeven, zijn de installateurs vertegenwoordigd in de taskforce. Ze worden mee betrokken in de realisatie van de code van goede praktijk en vormen een waardevolle gesprekspartner. De taskforce laat ons ook toe om andere onderwerpen zoals eventuele VLAREM-wijzigingen aan hen voor te stellen.